

PREKMURSKI GLASNIK

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
v MURSKI SOBOTI, Lendavska ulica št. 61.
OGLASI STANEJO ZA 1 mm VIŠINE
IN 80 mm ŠIRINE K 1:50

Izhaja vsako nedeljo.

Posamezna številka velja 2 kroni.

NAROČNINA: ZA CELO LETO — 80 K
ZA POL LETA — — — — 40 K
ZA ČETRT LETA — — — — 20 K
ZA 1 MESEC — — — — 7 K

„Vera v gorstaneenje ogrskoga orsága“.

Prof. Mikola v Budapešti vódáva novine „Domovina“, stere v prekmurškem slovenkom guči štampajo. Čili „Domovine“ so, eti med Prekmurci delati agitácijo za madžarski orság. Ar májo takše cile, pišejo te novine vse féle božnoga o Jugoslávih in našoj držávi Jugosláviji, o Madžarskoj pa pišejo najbogše, na példo kelko lúbézni šcé meti Madžarska za nás prekmurske Slovence, nam šcé dati autonomijo v šoli i kancelijah i drúgo. V Ameriki so takši Madžaroni vkúp postavili edno društvo, štero je v zádnejem cajti prekmurske želje do ogrskoga orsága naprejprineslo, či ednok Madžari v Prekmurje nazáj pridejo. Ti velki Madžaroni so naednok vóspoznali, ka so Prekmurci túdi Slovenci, ka májo slovenski guč, ka morejo kakti lúdjé túdi meti svoje pravice. Odkec tá velka lúbézem do nás Prekmurcov?

Či šcémo té naše nove „prijátele“ ednok dobro spoznati, trebej nam je nekolik nazáj poglédnoti, té mo vidli, kak so znami ravnali Madžari, da so meli oblást v Prekmurji.

Prvi punkt, šteroga more sakša oblást spoznati, či šcé biti pravična in istinsko právdo tátati, je, ka smo vsi lúdjé po rodi enáki. Sakšo dejte ena majka rodi, sakši človek má želenje po bogšem življenji, sakši má juš do žitka. Oblást more znati, ka je zavolo lúdstva na mesti, ne pa inači. Či pride siromák ali bogátec v kancelajo, more se ponášati dostojno, ali vsikdár je sloboden človek, šteri svojo právdo nájde.

Kda so Madžari meli oblást nad Prekmurci, bili smo mi Prekmurci, šteri smo nej bili bogáci, navčeni ali grofje, bili smo lúdjé drúge kláse. Naši prvejši čestniki so znami ravnali kak z lúdmí drúge kláse. Najmenjši čestnik je nadnami kričo, kak nad pesi, brezi zroka pústili so nas čakati, právdo smo najšli samo po tem, kak smo mogli mititi. Siromák je právdo žmetno najšo, ar je nej mogo dosta mititi, kak bogátec. Plačúvati smo mogli dosta na stroških, nikdár smo nej znali, má fiškáliš ali notárijuš juš od nás telko plačila terjati. Po vsih kancelijah gučalo se je samo madžarski, čestnik je nás nej razmo, mi pa túdi čestnika nej. S tolmači smo právdo pelali, sodba i vse drúgi végzési bili so Madžarski. Naša deca se je véčila samo madžarski v šoláj. Novin smo nej meli v našem guči, ar jih naše oblásti so nej dopústile.

Kak lúdjé bili smo drúge kláse, za plačúvanje stroškov in porcije prve kláse.

Lúdjé prve kláse bili so grofje, fiškáliši, notárošje, meštri po váraših in čestniki pa kšeftari. Trnok lepo je trebela pozdrávlati in veselí smo bili, či so nam ti gospodje odzdravili. „Pávri“ smo bili, či smo prišli po svojih posli v váraše in naše peneze v váraših in kancelijah njáli, drúge pravice smo itak nej imeli. Lúdjéprve kláse so meli lepi žitek, dosta penez so vkúper spravili, lepe rame gorpostavili, dobro jeli, pili in se zabávljali. Meli so zláte cajte, lejko so kričali „Éjjen Magyarország“, ar je té orság nás siromáke njim prekdao, ka z nás kožo dolderéjo.

Madžarska držáva je bila ravnana z ništernimi lúdmí prve kláse. Velki miljoni lúdi drúge kláse so mogli delati, plačúvati peneze, spoštljivo svoje ravnitelje pozdrávljali in nika nej proti gučati. Ti siromáki so bili sužnji. Či bi nači bilo, bi nonč ogrske držáve nej bilo. Odsakih 100 lúdi, šteri so bivali v madžarskom orsági, bilo jih desét, šteri so bili právi Madžari, ogri, devédesét bilo jih drúgi národi, Slováni kakti Slovenci, Hrváti, Srbi, Slováci ali pa Románi. Či je šteo ogrski orság živeti, je trebela, ka so ništerni bogátci té orság jádali in ravnali lúdstvo, kakti gori napisano.

Da je ednok svetska bojna vóvdánila, je sakši razmeti človek vóspoznao, ka de konec madžarskoga orsága. Nikakši orság nemre živeti, či je nej pravice, či láda malo lúdi celí orság, či dobro živéje samo ništerni lúdjé, vsi drúgi pa so siromáki.

Istina, madžarska držáva je razpádnola, ostála je mála držáva z 6—7 milijonov lúdi, okoli té držáve ležijo velke držáve, kakti Jugoslávija, Romunija, Čehoslovaška. Jugoslávija sama má 13 milijonov lúdi in nede nigdár dovolila, ka bi mála madžarska držáva znovič vóprišla iz svojih granic. Madžarom se trebej z nami porazmiti, či šcé živeti, ar nema ni enoga morja. Stára istina je, ka držáva brezi morja, po šterom pride v sakši orság bogátstvo, dobro življenje, nemre dobro živeti. Zató se šcé Nemška-Austrija združiti z Nemčijov, iz toga zroka volo je junáška Srbija mela telko vojn, dokéč je nej prišla do morja.

Na Madžarskoj láda velko siromaštvo. Zvün silja nemajo drúgoga blága, štero bi lejko odali, vse drúgo njim trebej kúpiti. Naprej njim stojijo dugovi, šteri do té orság uničili.

To vse je istina, štero lejko sakši razmeti človek vóspozna. Či zdaj na Madžarskom ništerno blágo falejšje stoji, kak eti prinás, to nede dugo cajta. Vse prilike, v šterih Madžarski orság živé, kážejo, ka pridejo ešče božnejši cajti.

Telko v istini vrédi vera v gorstaneenje ogrskoga orsága. Prof. Mikola vse to dobro zná, ali on zató piše v „Domovini“ neistine, ar računa s tém, ka do njegove novine šteli lúdjé, šteri do njemi vórváli. Telko vrédi túdi briga amerikanskih madžaronov do nás Prekmurcov, vsi tej naši „prijátelji“ peneze dobijo od ogrskih oblásti, ka norijo s svojimi guči in novinami nás Prekmurce. Pitamo jih, té naše nove prijátele, zakaj ste nej meli prvléj brige za nás, da smo trpeli telko neprávd pod ogrskim orságom? Zakaj ste nej prvléj zdignoli svoj glás za naš slovenski guč, zakaj ste nej prvléj zahtevali, ka se more naša deca v šoláj po našem jeziki véčiti, ka moreje naši čestniki z nami slovenski gučati?

Bili ste vsi Magyari, mi smo Vam bili pávri, lúdjé drúge kláse, štere so Vam prekđáli, da znás kožo dolderéte? Ali ne vidite, ka mi žé vse to mámo, kar vi zdaj za nás želejte, to je slovensko véčenjé v šoláj, slovenski guč v kancelajah, vsepóvsédi právda brezi sakše mite, v kancelajah smo vsi glihni lúdjé, šteroga sakši zdajšnji čestnik gori vzeme prijazno.

Mi dobro známo, zakaj máte zdaj brigo za nás. Zgúbili ste stáliš lúdi prve kláse, z nami nemrete delati kak Vi šcéte, enjalo je za Vás lepo življenje brezi dela in z našimi žúli.

Túdi eti med nami máte lúdi Vaše glihe. Túdi njim ide zdaj tak kak Vam. Naši novi ravnitelji njim na prste glédajo, zató kričijo, ka so Jugoslávi božni lúdjé. Dosta máte pájdašov v Murski Soboti in Dolnji Lendavi, pa túdi po vesnicaj. Vsem tem je briga, ka nás norijo, ka nás ešče nadale májo v stráji z željov, da mi njim znovič v škromple pridemo. Ali toga nede nigdár véče! Vero v gorstaneenje ogrskoga orsága smo zgúbili s tistim cajtom, da so naši bratje Jugoslávi sem prišli in prinesli s seboj pravico. Pravica pa more zmágati in je túdi naednok zmágala.

Dosta agitacije proti Jugosláviji ide med nás iz várašov Murska Sobotá in Dolnja Lendava, gučijo nam o gorstaneenje ogrskoga orsága, ali cile májo ene, nás znovič napraviti za lúdi drúge kláse, za máro, štera samo njim mleko dáva. Ali mi túdi vidimo, da gospodje, šteri proti Jugosláviji agitirajo, lejpe slúžbe májo zdaj pod Jugoslávi in njim dobro ide, ali nás ne njájo s svojov agitácijov v méri živeti. Što je prvléj pod Madžari nej bio naš prijátel, túdi sledi nemre biti, zdajšnje njuvo prijátelstvo je lizanje hlímbe ka nás pálik v svoje škrample dobijo. Med vsejmi gos-

podí pa smo siromáki prvlej nej meli ni enoga prijátela, nej med fiškáliši, nej med notárijúši, pa túdi nej med meštri in kšeftari.

Vsem tém našim novim „prijátelom“ kričimo: „Vörvajte v goristanenji madžarskoga orsága, pa idite vörvat tá prek granice, mi pa ostánemo, ár mi smo zadovolni v Jugosláviji!“

Dopisi.

Dolnja Lendava. *Klerikálci* — *sovražniki rédnoga lúdstva.* Kleklnove »Novine« žé dugo cajta proti tomi gučijo i pišejo, ka bi se agrárna reforma vöspelala. Na példo so té »Novine« 27. febrúára v to formo pisale, ka je bogše brezi vsáke agrárne reforme. To pisanje je zbüdilo pri vseh siromákaj velke nevole, a Klekl ne enja proti delati. Pred 14. dnévi so se pelali Klekl, Sever v Ljubljano intrigrat proti čestnikom agrárne reforme v Dolnjoi Lendavi, šteri svoj poseo po právdi pelajo, pa neščejo samo poslušati na komandó Severa. Z njima je odišo v Ljubljano fiškáliš dr. Némethy, šteri je fiškáliš Esterházy-ja. Slednjega je grünt pod agrárnov reformov, pa je gvüšno, ka dr. Némethy nede šou v Ljubljano v interesi siromaškoga lúdstva, ka dobi zemlo, ali ka zaobstávi vöspelanje agrárne reforme. Meli so uspeh, prišla je iz Ljubljane komisija, štera níkše falinge pri deli čestnikov je nej najšla. A Klekl in Sever gučijo, ka so v Ljubljani vse doségnoli in »Novine« od 27. premínočega meseca pišejo, kakši pajdáš je siromaškoga lúdstva dr. Némethy. Iz toga se vídi, ka »Novin« ešče nadale siromaško norijo, njim je briga samo za velke bogátce, grofe, siromaško lúdstvo pa ešče nadale delajo in živéjo v siromaštvi. Či »Novine« žé takše cíle májo, naj lúdstvo nadale ne norijo in pri njih svoje votume ne iščejo. Agrárna reforma se more po právdi spelati, či ránč vsi Kleklni, Severji in dr. Némethy-ji proti delajo.

Murska Sobota. Premínoči tork je bio gvülejš obdržáni od pogučávanja, kak bi sprejéli našega dežel'noga predsednika dr. Baltiča, da pride v Mursko Soboto. Vúpali smo, da do ednok

Sobočanci telko razmeti, ka do vöspoznali svoj stáliš in s hasnovitim delom za Prekmurje naprej hodili. Čemeriti in proti gučati je nej níkše delo, takše delo je samo na kvár nam vsém. Sobočanci pa so se dáli zapelati níšternim hujskáčom in so sklenili, ka nika neščejo pozdrávlati dežel'noga predsednika, ár je nej stálno, či Prekmurje nazáj ne spádne Madžarom. Eden Sobočanec, šteri lejpo slúžbo má pri Jugoslávaj, je naprej prineso, ka bi najbogše bilo predsedniki bombo pod nogé vrčti, kak ga pa pozdrávlati. Či štoj nešče z lepa bogati, trebej ga k tomi prisiliti z grdim. Takša oblást lejko cukrčke tála ali pa z bičom ščuka. Na žalost vidimo, ka so níšterni sobočki madžaroni kričali, ka naš váraš pripelali do toga, ka do oblásti nam težáve delale po zaslužénji, dokéč nemo mi sami v našem váraší réd napravili. In réd trebej napraviti, dokéč nede prekesno.

Vogrski i slovenski právopis.

Vsaka številka prinesé tiste litere, štere so različne v slovenskom i v vogrskom právopisi. Tisti, ki nevejo dobro po slovenski četeti, si lahko s toga poglédnejo i potém do ležej prečteli naše novine.

Po vogrskom se piše:	Po slovenskom se piše:	Po vogrskom se piše:	Po slovenskom se piše:
C, CZ	C	SZ	S
CS	Č	S	Š
gy	dj	ty	tj
ly	lj	Z	Z
ny	nj	ZS	Ž

NOVICE.

Železnica Sobota—Ormož. Túdi za to železnico se že dela. Inženiri mejrijo v lutomerskom okraji svet, gdé de šla tá železnica. V krátkom cajti pridejo eti sem prek Mure merit.

Most prek Mure. V Dekležovji delajo most prek Mure z velkov náglícov. Most delajo civilni delavci in en bataljon pionirjev, šteri so prišli prek iz Ptujja. Zdej že lejko človek prek

Mure po mosti pride, samo ka je ešče spoj nej dovoljeno, dokeč nede cejli most v rédi. To de za pár mesecov.

Železnica Sobota—Hodoš ne vozi ešče. Gda de pelala, mo v naših novinaj na glás dáli. Vúpamo, ka nede dugo cajta trbelo čakati.

Právda zavolo mosta prek Mure. Níkši slovenski pástor v Ameriki, obečo je nam 10 dolárov, gda do »kranjci« most prek Mure narédili. Gda smo njemi na glás dáli, ka je most skoron fertig, pa nanč odgovora nam ne dá. Vúpamo, ka de meo telko koráži pri plačili kak pri guči in nam pošle 10 dolárov, štero prekdáli mo za siromaško deco.

Ogenj. V Rušah pri Mariboru je premínoči keden dolzgorela velika fabrika za špice. Kvár je velki, ár so uničeni vsi mašini in les, šteroga so meli vküp zbránega za špice.

Cela vés zgorela. 21. premínočega meseca je ogenj spoj uničo celo vés, Knežjo vés pri Dobrničá na Dolenjskom. Čérkev je túdi zgorela. Dolzgoreli so vsi hrami, živež, krma za máro, gvant, poljska škér.

Süša. Tak velke süše kak eto leto je že nej bilo od leta 1860. Süša dela velki kvár na polji. Vremenski preroki napovedújejo, ka pride zdaj dosta dežja. Mesec apríliš skoron sakšo leto dežja dosta dá.

Uboj. V Arvežu sta 65 let stári máli vért Josip Pečnik in njegov sin Alojzij, napádnola s koloma fabriškoga delavca Antona Hernjak. Da je že zabit ležo na tlah, pa je ešče nej bio spoj mrtev, sta ga dolstrelila. Hernjak zapüšča ženo in 4 siromaške decé.

Velki štacijon do gorpostavili v Šj. Ilju poleg Maribora, ár de té štacijon ob granici proti Nemškoj Austriji.

Küga na Kitajskom. Té grabljivi beteg milijone lúdi na Kitajskom poberé. Nega doktorov, nega vrástva, v málih vesnicaj zavolo toga betega po 100 lúdi merjé.

Nova ostarija v Lemerji. Na Vüzenski ponedek je odpro novo oštarijo v Lemerji Vljaj Franc in je lepi uspeh bio.

LISTEK.

Péska besnoča.

V premínočem leti in poséбно v mesecih januárju in febrúárju letošnjega leta je bilo v Sloveniji telko primerov pesje besnoče (vgriznenih je bilo 240 oseb), da je dobila tá küga že značaj splošno razširjene epidemije. Izdáne so bilé túdi že ostre odrédbe z namenom, da bi se zadüšila tá nevarna küga, ali odrédbe same ne zadostújejo, či se lúdjé ne ravnajo po izdanih predpisih. Zató naj prinesémo krátek popis péske besnoče.

Besnoča je nalezljiva bolezen, ki zelo hitro napredúje in se širi samo po vgrizi beznih živin.

Razlikújemo dvojefélé besnočo in sicer právo in tiho besnočo. Najbistvenejši znáki prve so razburjenje, togota, razdráženje, silno nagnjenje k grizenju, drúge pa otopenost, slabost, ohromelost, zlásti zádnejega tála tejlá.

Zbesnjeni psi kážejo spočetka samo malo izpremembe, kmalu pa postánejo čemerni, razdráženji, nezavüpani, neposlúšni proti gospodárji, se silno ogiblejo svekloče s sprednjimi nogámi grebejo, neprenehoma menjajo lezišča, poslušújejo, lajajo in grizéjo v zrák brez vsakoga povoda, njihov glás postáne izpremenjen in hripav. Občütljivost zbesnih psöv je znatno povečana. Takí psi radi popádajo in samo v návadni okolici ostánejo mirni; včasih se zapázi pri njih težko dihanje.

Níšterni besni psi si drgnejo ali grizéjo mesto, kjer so bili ogrizeni od besne živine. Poprej priljubljenu jim hráno zametávajo, ljúbijo pa poséбно gnúsne stvári, celo lastne odpadke. Požirajo s težavo in pregrizeni predmeti jim pádajo iz gobca. Iščejo vodo, ki je pa ne morejo požreti. Njih spolni nagon je silno pomnožen.

Po enom do treh dneih po vgrizi postánejo znáki zbesnosti vedno vidnejši. Psi grizéjo zemljo in opázijo se pri njih prvi znáki besnosti. Silno radi pobegnejo in brez cílja bežijo velike krajine. Na dom se povrnejo samo redkokdaj.

Za besnočo poséбно značilno je popádanje psöv. Zdrav pes, ki zaide v túj kraj, se tamkajšnjih psöv boji, besni pes pa napáda túdi največje pse in jih grizé zlásti v glávo. Dočim zdrav pes pri popádanju laja, je besen pes tih.

Besni psi se zgácejajo hitro. Videti so čüdni: oči so njim motne, dlaka brez svita in kuštrava. Naposled ohrome popolnoma, zlásti v zádnejem táli in spodnji čelüsti. Med boleznijo se zelo slinijo. Či bole napredúje bolezen, redkejši postájajo popadki, med petim in sedmim dnévom bolezní rédno poginejo.

Pri tíhi pésji besnoči so vsa znamenja samo malo vidna. Pri besnočih psih se opaža izpremenjeno vedenje, izpremenjen glás in tek, pozneje nagneaje do pobega in potepanja ter očitna grizljivost.

Besnost máčk je podobna besnoči psöv.

Pri človeki se pojávi besnoča v enom do šestih mesecih po vgrizi. Spočetka čüti bolnik tam, kjer je bio vgrizeni, več ali menje močne bolečine. Telovna toploča se zviša, tek se poslabša. Bolnik, ki so düševno otrüdeni in potreti, trpijo glávo bolečino in zelo nemirno spijo. Prek nekaj dni dni postáne vse živčevje bolnikovo skrajno občütljivo. Najménše razburjenje provzroča silne krče v požiralniki in v mišičevji, ki oskrbüje dihanje. Najznačilnejši znák v tom štádiji bolezní je bolnikov stráh pred vodo. Razburjenje stálno narašča, slednjí se pojávijo deliriji in besnost. Tej napádi trpijo pri človeki samo krátek čas in se pojávijo samo redko. Eden ali dvá dni pozneje se bolnik pomiri in more znóvič vžlvati tekočine. Skoraj nato se pokážejo znáki splošnoga otrpnenja. Celi deli tejlá otrpnanjo, sreé delúja slabo in pét do šest dni po začétki bolezní merjé bolnik za otrpnenjem srca. Posledica stekline je vedno smrt.

Koga je vgriznola kákša besna ali túdi samo besne osumljena oseba, naj ide včasí k zdravnikú!

Ednio sredstvo proti besnoči je cepljenje po načini, kakršnega je izumil Pasteur. V Zagrebi mámo izborno opremljeni Pasteurjev zavod, v šterom se more püstiti vsakdo brezpláčno cepiti proti péskoj besnoči. Koga je torej vgriznola stekline samo osumljena živina, in bodí poškodba ešče tako majhna, naj se püsti takoj cepiti, ker náče ga grozi gotova smrt.

Odskočila sta z aresta. Kováč Józef cigan, šteri je zimost petroskoga ošterjáša Mikolo na cesti napádo in oropao in Rūžič Štefam z Peskovec, šteri je svojo bodočno punico ščo za gíftati, sta z sobočkoga aresta odskočila.

Rezultát lúdskoga štetja v najvékši i v najménši vesnicaj v Prekmurji: Cankova 485, Bodonci 920, Bákovci 1075, D. Sláveči 820, G. Lednava 1064, G. Petrovci 651, Križavci 1117, Mačkovci 221, Martjanci 390, Moravci 709, M. Sobota 2934, Petánjci 557, Prosenjakovci 435, Rakičan 603, Rogačovci 536, Sv. Jurij 671, Domanjšovci 684, Hodoš 471, Kančovci 255, Markovci 612, Pečarovci 656, Pertoča 635, Puconci 489, Tešanovci 849, Tišina 382, Veliki Dolenci 397, Beltinci 1534, Bogojina 867, Črenšovci 1127, Dobrovnik 1492, Dolga vés 1473, Gančani 1035, G. Bistrica 1106, Ižakovci 734, Odrianci 1651, Turnišče 1145, V. Polana 1194, Brezovci 361. Najmenjše M. Sobota okraj. Novi Beznovci 12 družin 61 prebivalcov, Lukačovci 13 družin 62 prebivalcov. D. Lendava okraj. Banuta 25 družin 132 prebivalcov.

Lúdsko štetje. Murska Sobota má 2897 (17 cigánjov) prebivalcov. Od tej je 1420 moškoga i 1477 ženskoga spola. Po materskom jeziki je 2275 Slovencev, 427 Vogrov, 132 Němcov, 30 Srbo-hrvatov, 22 drúgi Slávov, 3 Románov i 8 drúgi. Po verevadlúvanji je 2168 róm. katoličanov, 533 evangeličancov, 179 izraelitov, 5 kalvinov, 5 pravoslavov, 3 grško katoličanov, 4 brez verevadlúvanja. D. Lendava má 2529 prebivalcov. Od tej je 1170 moškoga i 1359 ženskoga spola. Po materskom jeziki je 840 Slovencev, 1533 Vogrov, 67 Němcov, 77 Srbo-hrvatov, 6 drúgi Slávov, 1 Román, 4 Talijánov, 1 drúgi. Po verevadlúvanji je 2136 rím. katoličanov, 117 evangeličancov, 259 izraelitov, 9 pravoslavov, 5 grško katoličanov, 3 brez verevadlúvanja. Beltinci má 1534 prebivalcov. Od tej je 732 moškoga i 802 ženskoga spola. Po materskom jeziki je 1448 Slovencev, 34 Vogrov, 42 Němcov, 9 Srbo-hrvatov, 1 drúgi Sláv. Po verevadlúvanji je 1519 rím. katoličanov, 8 evangeličancov, 4 izraelitov, 3 pravoslavov.

Keliko pláče májo poslanci? Ustavotvorna skupščina má 419 zastopnikov. Predsednik má dnévno pláče 743, na mesec 22.600, na leto 271.200 K, podpredsednik pa na dén 630, na mesec 20.600 i na celo leto pride 247.200 K, tájnik dobi na dén 559, na mesec 17.000, na leto 204.000 K. Poslanci (kóvetje) májo dnévno pláčo 490, mesečno 14.600, leto pa 175.200 K. To vódvávanje za 419 poslancov na dén se vkúper znesé 201.661, na mesec 6.133.800, na leto pa 73.605.800 K.

Poverjeništvó „Slovenske Matice“ za sodni okraj Murska Sobota prevzeo je g. Anton Novák, višji sodni oficijál v Murski Soboti, na štero se opozarjajo dosedanji in morebitno na novo pristopívi článi. Natančnejše oglas v »Narodni Čitalnici« v Murski Soboti.

Pozor! Urádni list jávla, da se v inozenstov, tak túdi za Austrijo, Vogrsko, Česko, Ameriko itd. poštnina za pisma z 1. apríлом zviša. V takšo formo trbej na pisma v túhinske držáve štemplnov za 1 dinar, na kárte pa za 50 par prikeliti. Priporočane (na recepis) pismo koštajo 2 dinarja.

Povišanje poštnine za pisma 100 odstotkov. Ministrstvo za pošto in brzovav, v krátkem cajti šče povišati poštnino 100 odstotkov. Návodna pisma do se mogle frankerati z pol-dinarskimi, (2 koroni) pisma v inozemstvo pa z edem dinarskimi znamkami.

Tovajstvo. Blizu Samobora (Hrvaško) je eden tovaj okradno ednoj bautaškinji v cugi táško, v šteroj je bilo za 397.000 K zlatine. Zdaj spoj geste sakši dén više tovajov po železnici, samo

eti med nami v Prekmurji nega tovajov v cugi, ár železnica Sobota—Hodoš ne vozi.

Tovajija Strúkovci. 23 t. m. so tovajge stáromi Hassaji klet podkopali. 2 vreči mele pa drúgo vrednost so odnesli. Prl Hassajovom sosidi so pa cügle odnesli, pri ednom drúgom pa 2 lepivicipiki z ograda. Se v ednoj noči okrádjeno.

Besen pes. 25. preminočega meseca je v Dekležovji eden pes zbesno. Popadno je edno deklino, štera je šla od meše domo. Odpelali so jo včasih v Pasterjev inštitut v Zágreb, gde takše betege zdravijo. Túdi v Kapci bila sta dvá pesa v zádnjem cajti, šteriva sta mela té grablivi beteg. V celom bilo je dozdej v Prekmurji osem pesov s tom betégom.

Nova železna trgovina. V pár dnévaj novo železno trgovino odpré Péterka Jani, Péterka Franc ošterjáša sin. Priporočamo prekmurskomi lúdstvi to trgovino cilou zdaj, da dosta železnoga blága nemre dobiti v celom Prekmurji in v toj trgovini množino takšega blága bode, štero dostim lúdem preveč potrebno že dugo cajta

Vsem županstvom in župnim uradom sodnega okraja Murska Sobota. V Murski Soboti je začnola poslovati na podlagi naredbe osrednje vláde z dne 1. 10. 1919., št. 794., Ur. l. št. 178/19 državna krajeva zaščita dece. Namen te akcije je podpirati in vzdreževati revne otroke do 18. leta, v prvi vrsti vojne sirote in pa nezakonsko deco. Podpora se bo nakazovala v denarju obleki in obutvi, in sicer iz sredstev, ki jih nakaže država in pa iz onih, ki se bodo stekala iz darov posameznikov in korporacij. Sodni okraj Murska Sobota je velik ter obsega 120 občin s 17.000 prebivalci. Odboru krajevne zaščite ni mogoče, dobiti na en lip pregleda o vseh revnih in podpore polrebnihih otrocih, zato prosimo p. n. občinske in župne urade, da nam gredo pri tem delu za blagor revne dece kolikor mogoče na roko. V ta namen prosimo: 1. da javno, krajevno-običajno, tudi raz leco, razglaše prebivalstvu o ustanovitvi krajevne zaščite dece s sedežem v Murski Soboti. 2. da takoj javijo število vseh najrevnejših otrok (vojnih sirot), da se bo mogla podpora začétkom prihodnjega meseca februarja nakazovati. 3. da pouče prosilce, da lahko sami posiljajo pismene prošnje za podporo na tuk. urad, ali pa potom naslovljenih uradov, da pa se lahko tudi osebnó zgláše pri odboru, in sicer vsako prvo in tretjo nedeljo v mesecu ter vsak praznik med 20. in 12. úro dopoldne, to pa v sobi št. 17. okraj. sodišča v Murski Soboti. Pripomni se, da se onim, ki dobivajo podporo od drugih zavodov, denarna podpora iz te akcije ne bo nakazovala. 4. da pozovejo vse one premožne posestnike, kateri so pripravljeni vzeti ubege sirote v rejo (redniki), da takoj javijo svoje naslove podpisanemu uradu; 5. da po možnosti nabirajo prostovoljne darove za zaščito dece in jih pošiljajo na spodaj naznačeni naslov. Vse to naj se pričnó izvrševati takoj po razglasu tega zaprosila! Državna krajevna zaščita dece v Murski Soboti.

Žalostna zgodba. Ednok se je k nam prítepo eden lepi psiček, šteri se je tak lipou znao prikupno oponáštati, pa je tak srčkani biu, záto smo ga gor prijali. Samo ka de njemi ime. Pinči hektor, to je vse nej bilo povoli Naednok se vdárim po čeli: Edno lepo ime, Orel naj bo. Po nekaj časa pa je prišeo piuc, pa nam je našega orla odegno. Malo smo požalúvali za njim, pa záto nikaj nej: Ka je casarovo dejte casari, ka pa bože pa Bogi, ka je pa piucovo, tisto pa naj samo piuc odnesé.

Telovadno društvo Orel je mirno v Gospodi zaspálo. R. I. P. Amen.

POTPÉRAJMO PREKMURSKI GLASNIK!

POLITIČNI PREGLED

JUGOSLÁVIJA. Po celoj Sloveniji do se v tom meseci spelale občinske volitve. Votum dati má sakši moški, šteri je vóspuno 21-tó leto. Votum dávali do oni moški, šteri so meli juš votum dati pri kóvetvalastáši. Što je nej bio notri spisan v volilni imenik za odeberanje kóvetov, túdi zdaj nemre votum dati. Za odeberanje kóvetov je dosta prekmurskih občin nikšega volilca nej notri zglá-silo, ništerne občine samo po enoga ali dvá, v vsakši občini pa jih je bi'lo dosta vóspuščenih. Ár so volilni imeniki prinasa na té način rej vrédi, v Prekmurji nede ešče občinskih volitev zdaj, dokéč se novi volilni imeniki ne nerédijo. To je zasluga onih, šteri so proti gučali, ka naj neidemo kóvetov odeberat.

NEMČIJA Boljševiki so revolucijo napravili vüzenske dnéve, a so bili premágani. Polágoma pride rédno in mirno življenje v toj držávi.

AMERIKA. Svojo mesto je nastopo novi ameriški predsednik Harding. Wilson, prvlejši predsednik, je v zádnjem cajti bio betežen, záto smo od Amerike nej dosta čúli. Prvle, kak je svoje mesto nastopo, je Harding dao glás, ka de Amerika sama mirovni kontraktuš napravila z Nemčijov. Zdaj toga nešče napraviti, kak vidi, da Nemčija svoje rejči ne drži.

MADŽARSKA. Delegáti Madžarske so vkúper stopili z delegáti iz Čehoslovaške v Brucki. Cil njim je, pogučati se od vsega, kak bi mogli pripelati obej držávi do dobrega pajdáštva. Trebej njim naréditi pitanje trštva, železnic, vprašanje pomoči na birovijah in drúgo, kak pišejo madžarske novine, je dosta vüpanja, ka do pogučávanja mela hasek za obe držávi. Pogučávanje se vrši té keden. — Na Vüzenske svétke, kak novine pišejo, je exkrál Károl na Ogrskom bio. Najprvle je v Szombathely prišo, gde je z Lehárom meo govor, odtéc se v Budapešt pelo, tom pá z Horthy-jom gučo, samo ka je tam njemi pretésno bilo pa se včasí nazáj odpelo.

POLJSKA. V mirovnem kontraktuši z Nemčijov je bilo narejeno, ka Gornja Šilezija, nekdej provinca Nemčije, ali s polskim lúdstvom, de melo plebescit, koma šče spadnoti, k Nemški ali Poljski. Gornja Šilezija je trnok bogáta na kolni in drúgih vretinah. 20-toga marca je bio plebescit, V váraših je lúdstvo odločilo za Nemško, na deželi, kjer so rudniki, za Poljsko. Po mirovnem kontraktuši spádnejo kraji onoj držávi, za štero se odloči. Na té način do spadnoli bogáti kraji k Poljskoj. V Poljskoj vládi veliko veselje, v Nemški pa žalost. Našim bratom Poljakom čestítamo k tomi uspehi, zdaj so bili ránc Poljaki fisti, šteri so láni zaobstavili rusko boljševiško vojsko, štera je štela iti preko cele Europe.

GRŠKA. Tá držáva mobilizira, vojsko šče meti s Turškov. To je blagoslov njuvoga krála, šteri je nazáj prišo na tron.

GOSPODARSTVO.

Trgovina s siljem. Največ pšenice v svojo držávo iz drúgih držav notri pripela Angleško. Največ pšenice pa je pred bojnov vóodpelala iz svoje držáve Rusija, dnes pa nanč ene kile nej. To je zdaj boljševiškoga dela. Rusija je pred bojnov 12 tao cele svetovne pšenične produkcije vóodpelala, v leti 1910 više kak sedem milijonov ton. Dnesdén največ pšenice vóodpela Argentiniija. V južnom táli Europe má največ pšenice Jugoslávija.

Agrárna reforma. Što šče kakšo pritožbo proti agrárni reformi notri dati, jo ne smej poslati na ministrstvo za agrarno reformo, ali na »Okrožni agrárni urad v Maribor«.

Nadprodukcija kolna na Češkem. V kladnem na Češkem telko kojna sakši dén vóskopajo, ka ga nemrejo vsega odati. Zavolo toga do delavci zdaj menje vó na dén delali.

Vožnja prek morja Trst—New-York.
S 1. Májošom do začnoli iz Trsta pelati brze ladje v New-York in nazaj. Vozili do ljudstvo in blágo.

Ozimina. To je silje, štero se v jeseni poseja. Kak novine pišejo, je suša v zimi in v zdaj v sprotoletji dosta kvára včinila, na ozinini, najviše na žitu. To vela za Slovenijo. Na Hrvaškem, Slavoniji in Banati pa ozimina dobro obeča.

Zabranjena senja. Zavolo grabljiivega betega, čarne kože so zabranjena, senja v celjskem okrajnem glavárstvi z Laškim, Šmarju, Vransko in Gornji grad.

Senje za máro de se obdržalo v St. Lenartu v Slovenskih goricah v torek, 5 aprila.

Življenja cene v Ljubljani. Mára na živo vágo 20—22 K. V mesnici kg. goveje meso košta 30 K, I vrste, 28 K, II vrste, 24 K, III vrste. Svinjsko meso I vrste, 32 K, kg. II vrste, 30 K, slanina 46—48 K. Teleče meso 24 K, I vrste, 22 K, II vrste. Prekajano svinjsko meso košta, šunka 50—52 K kg. rebre 44—46 K kg. hrbet 48—50 K. Sadja: cena za oranže 2—4 K, po kvaliteti. Karfiol za kos 8—25 K, po kvaliteti. Bilice 1.80 K za edno. Najlepša bela mela 17. K kg.

Tobák povanje v Prekmurju v našem kraji de 5 vértov tobák. povalo 13.000 bétev.

PRIDE! unetnica na klavirju **PRIDE!**
Zimányi Marietta
JÖN! zongora művésznő **JÖN!**

Tü so
indašnji cajti!

Velka zbéra! Velka zbéra!
Po 16 pa po 18!

Najlepše blágo za srakice pa za spodnje lače, kak tüdi za kikle, za postelino, lejpe vunate, štofe za ženske pa za moške gvante. Sakši naj poglédne v našo bauto!

Spoštenjom:

Brata Brumen, v Murski Soboti
(poleg pápínske cérkve).

Novi jugoslávski fiškáliš
Dr. JOSIP GOLJEVŠČEK

je odpro svojo kancelárijó v
Murskoj Soboti v varaškoj hiši.

Eden fini in lepoga glása

GLASOVIR (ZONGORA)

se odá. Zvej se lahko v upravi našega lista.

Semenska trgovina

Al. Korsika v Ljubljani

naznanjam, da je moj cenik za leto
1921 izšel in je brezplačno zadobiti.

Terplanova hiša,

bivša óvoda na Lendavski ulici
se odá. Zvédáva se lejko v
Turkovej oštariji.

ČEH in GÁSPÁR

trgovina z mešaním blágom

PRIPOROČATA VSE-
FELÉ LOPATE, MOTI-
KE, GRABLE, CVEKE
IN DRÜGO, KAK TÜDI
VSEFELÉ ŠPECERIJ-
SKO BLÁGO PO NÁJ-
:: NIŽJOJ CENI. ::

v MURSKI SOBOTI,
Lendavska ulica, pri židovski cérkvi.

Flisár Pavel urar

v Murski Soboti, poleg Turkove oštarije.

Kúpujem
zlát i srebro.

Vzemem vsefelé vöre za
poprávnanje za edno leto
garantiranjem. Na lágri
mam vsefelé lejpe nove
vöre, lonceke, prstanke
itd. po najfalejšoj ceni.

RAZGLAŠÜJTE v „PREKM. GLASNIKI“!

PETERKA IVAN v MURSKI SOBOTI

poleg Peterkove oštarije **ŽELEZNA TRGOVINA** poleg Peterkove oštarije

S poštovanjem naznanjam cenje-
nemu ljudstvu, da v nekaj dne-
hom odpro mojo železno trgovino.
Priporočam vsefelé železo: kak
plüge, dobre škéri, kosé, lopate,
rasoje, grable, lance, cveke, vékšo
množino „goričanske“ motike,
posode, vsefelé farbe in dosta drü-
go dobro blágo po najnižjoj ceni.

Tisztelettel értesitem a n. é. közön-
séget, hogy a napokban megnyi-
tom vaskereskedésemet. Ajánlok
mindennemü vasat, ekét, szerszá-
mot, kaszát, lapátot, villát, gereb-
lyét, láncot, szeget, nagymennyi-
ségü „hegybeli“ kapákat, edényt,
mindenféle festéket és sok más
jó árut a legalacsonyabb árban.

PÉTERKA JÁNOS MURASZOMBATBAN

Péterka vendéglő mellett VASKERESKEDŐ Péterka vendéglő mellett

Jugoslovanski kreditni zavod v Ljubljani,

podružnica v MURSKI SOBOTI.

Brzojavni naslov:
JUGOSLOVANSKI KREDIT.

TELEFONSKA ŠTEVILKA 16.
Število poštno-ček. urada štev. 11323.

Sprejema

VLOGE NA KNJIŽICE in TEKOČI RAČUN
In jih obrestuje po 4% čistih brez
odbitka rentnega davka.

Posojila na osebni kredit, na hipoteke,
trgovske in druge vsakovrstne kredite.
Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih-
papierjev in valut po dnevnem kurzu.